

פרוטוקול מס' 175

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
מיום ב', טו בשבט תשל"ב - 31.1.72, שעה 9.00

נכחו:

חברי הוועדה:

י. גולדשמידט - היו"ר
ש.ז. אברמוב
י. ארידור
א. אפקוריון
מ. ביבי
י. קורן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

מ. שמגר - היועץ המשפטי לממשלה
א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
י. קרפ - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: ר. מלחי

רשמה: ח. ביתן

סדר היום:

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה -
סיכומי ועדת משנה ג' (מיום ליוני, 1971)
(סעיפים 15, 16, 17, 13, 14).

891

(נאמר ב-27.7.72)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גולדשמידט:

חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה

סעיף 15

העיקרון הוא של אחריות קולקטיבית. שוב זה בא בעקבות מה שהוצע לגבי עורכי-דין ורואי חשבון.

מ. שמגר:

קשה לי לראות לנגד עיני את כל העבירות המשמעותיות האפשריות בענין זה.

מ. ביבי:

- למשל, גילוי סודות.

מ. שמגר:

שאלתי היא במה מתבטאת הסנקציה על העבירה המשמעותית.

מ. ביבי:

זה נוגע לפרק בדבר עבירות משמעת.

מ. שמגר:

כאשר תאגיד עובר עבירה משמעותית בצורה קולקטיבית, האם אין צורך בסנקציה שונה מהסנקציה הקיימת לגבי פרט העובר עבירה משמעותית?

מ. ביבי:

כאשר נגיע לסעיף העונשין תעמוד השאלה אם להוסיף קנס, כי זה למעשה הדבר

מ. שמגר:

האפקטיבי לגבתי תאגיד.

זה קצת מוגזם להטיל את האחריות על כל חברי התאגיד. לפי הנוסח שלפנינו, אם חבר

י. ארידור:

בתאגיד בן חמישה חברים עבר עבירה משמעותית, כולל אותו אדם שאף התנגד לדבר העבירה. מה שצריך לעשות הוא להטיל את האחריות על התאגיד ועל האדם העובר את העבירה. מה קורה בדרך-כלל כשאינ תאגיד ואין יודעים מי עשה את העבירה המשמעותית? במקרה כזה אנשים יוצאים זכאים בגלל העדר הוכחות, ואילו כאן יכול להיות שבניגוד להוכחות - האמור הוא לגבי אותו אדם שהתנגד למעשה - תהיה הרשעה אוטומטית, ואינני רואה הצדקה לכך.

נביח שבמשרד, שרק אדם אחד הוא בעליו, אחד העובדים עושה דבר מה שיש בו עבירה

היו"ר י. גולדשמידט:

משמעותית. מי נושא באחריות לדעתך?

עבירה משמעותית מבחינת הנשיאה באחריות היא כמו עבירה פלילית, ואי-אפשר לייחס עבירה

י. ארידור:

משמעותית בלי התנהגות פסולה. אין זו עבירה אבסולוטית, וגם כשנית המשפט העליון דן בעבירות משמעת של עורכי דין הוא נזהר מאד מלייחס עבירות משמעת במקום שלא מצא כוונה פסולה ואף מתח ביקורת על לשכת עורכי הדין בזמן שהגישה תביעות על דברים שלא היה בהם משום התנהגות פסולה. כשאדם כתב על נייר המכתבים שלו כי הוא עורך-דין לפי החוק ההולנדי וזה היה נתון לשני פירושים, ברור שמבחינה מוסרית זה לא היה פסול ובית-המשפט העליון זיכה אותו בניגוד לדעת לשכת עורכי הדין - גם משום שלא מצא לכך כיסוי בחוק וגם משום שלא מצא פסול בהתנהגות. אינני מבין גישה המטילה אחריות משמעותית אפילו על אדם שהתנגד למעשה. לדעתי, צריך היה בעצם לאחד את סעיפים 15 ו-16 ולדבר על הדשעת התאגיד והאדם שעבר את העבירה - שניהם ביחד או כל אחד בנפרד - אבל אין טעם להטיל פיקציות של עבירות משמעותיות, כי זה גם פוגע במשמעותה של עבירה משמעותית. צריך לדעת, שאם הואשם אדם בעבירה משמעותית, זה דבר רציני ולא דבר טכני, וכאן יכול להיות שההרשעה היא טכנית.

מה הדין במקרה שאי-אפשר לגלות מי עבר את העבירה?

מ. ביבי:

י. ארידור: לפי החוק הישראלי אם אי-אפשר לגלות מי ביצע את העבירה הרי שהאיש יוצא זכאי.

ס. שמגר: עלינו לזכור שאנו עוסקים במקצועות מסוג עריכת דין ודאיית חשבון המבוססים על זיקה אישית בין הלקוח לבין איש המקצוע, ויצירת התאגיד היא סטייה עקרונית מן ההסדר שהיה קיים עד כה, לפיו בנוי היחס בין איש המקצוע לבין הלקוח על האמון האישי. אם אנו הולכים בדרך המוצעת, אנו מוסיים באופן עקרוני מיצירת הזיקה הישירה של האמון האישי בין איש המקצוע לבין הלקוח, כי התאגיד הוא גוף שאין בו אחריות אישית. למעשה אנו הופכים לכך את האחריות המשמעתית למשהו בלתי מוגדר.

י. ארידור: מה שאני אומר הוא שהאדם שעבר את העבירה יהיה אחראי באופן אישי, אבל אין להטיל את האחריות על מי שאפילו התנגד למעשה. הרי יכול להיות שאותו אדם התנגד למעשה אלא שהיה במיעוט.

ס. שמגר: במקרה כזה הוא יכול לעזוב את התאגיד. למען נוחיות החוקרים אנו מאפשרים יצירת תאגיד, ואם חוקרים ירצו להקים תאגיד יצטרכו לדעת שהם לוקחים על עצמם את האחריות.

היו"ר י. גולדשמידט: אני חוזר על השאלה שהפניתי לחבר-הכנסת ארידור. בניח שלאדם יש משרד - לא תאגיד - ואחד העובדים עשה מעשה שיש בו משום עבירה משמעתית. האם החוקר המורשה אחראי לענין זה?

י. ארידור: - ודאי שלא. אם החוקר המורשה לא ידע על כך ולא התרשל מבחינה מקצועית ודאי שאינו אחראי. אין אחריות שילוחית בעבירות משמעתיות.

א. ידין: - חוץ מסעיף זה.

י. ארידור: בעבירות משמעתיות היום הדין הוא כזה, שאם אדם לא התרשל ואין פסול אישי בהתנהגותו, אין הוא הוא נושא באחריות לגבי מעשה של מישהו אחר.

ס. שמגר: אפשר לומר: רואים את חבריו כמי שעברו את העבירה המשמעתית כל עוד לא הוכח ההיפך. האם חובת ההוכחה אינה צריכה לעבור לחברים? זה כמו בפקודת הבנקאות. הלא החוק נוצר גם כדי להגן על האדם המוסר סודותיו לתאגיד. האם יילך אותו אדם לחפש מי מבין חמשת החברים בתאגיד ביצע את המעשה?

י. ארידור: זה ענין של המדינה.

ס. שמגר: האינטרס הוא של הלקוח.

ח. צדוק: אני חושב שצריך להבחין בין אחריות אזרחית לבין אחריות משמעתית. אשר אחריות אזרחית, כל אחד אחראי. אם כתוצאה ממעשה רשלנות של שותף או של עובד נגרם נזק למישהו, הרי הנפגע יוכל לתבוע את הנזק מהתאגיד, ממי שהתרשל ומכל אחד מהשותפים בשותפות זו. את זאת הבטחנו על-ידי קביעת התנאי שהתאגיד חייב להיות תאגיד בערכות בלתי מוגבלת של החברים. אני סבור שהאחריות המשמעתית כמות כאחריות פלילית. בשותפות של עורכי דין, למשל, מבחינת האחריות ללקוח במישור האזרחי כל השותפים ערבים זה לזה, אבל אם מישהו מהשותפים חטא לאתיקה המקצועית, דק הוא אחראי, ואין שותפות אוטומטית של מי שלא חטא לאתיקה המקצועית. אותו הכלל ואותם היחסים צריכים להישאר בחברה. כלומר, אני חושב שמבחינת האחריות האזרחית והאחריות המשמעתית לא צריך לחול שינוי לעומת המצב הקיים על-ידי שמאפשרים הקמת תאגיד. הציבור צריך להיות מוגן באותה מידה בה היה מוגן עד עכשיו. לכן אני מתנגד לאחריות מוגבלת.

ברור לי שאם סעיף זה יופיע בתאגיד של עורכי דין. למשל. לא ירשמו תאגידים. אם במשרדו של אדם יש עובד שחטא

ח. צדוק:

אחריות אזרחית, כספית, אלא גם אחראי באחריות שיש בה הטלת דופי מוסרי? הטלת דופי מוסרי יכולה להיות רק באדם שרואים בהתנהגותו דופי מוסרי, ולא באדם שרואים בהתנהגות עובדו או שותפו דופי מוסרי. אם כן, מה שאני אומר הוא שצריכה להיות אחריות אזרחית מלאה ובלתי מוגבלת ואחריות משמעתית אינדיבידואלית בלבד.

מ. ביבי: מה הדין במקרה שאיש אינו יודע מנין באה אותה תקלה? הרי הענין יכול ללוש אחר-כך צורה של התחמקות מעבירות משמעתיות.

י. ארידור: אם רוצים זאת, אפשר יהיה לשלול רשיון מהתאגיד. אבל איך אפשר להטיל אחריות על אדם שלא הוכח כי עבר עבירה?

מ. ביבי: אני חושש שאם נקבל את דעת חברי-הכנסת ארידור וצדוק בנושא זה תתרוקן כל העבירה המשמעתית מתכונה, כי ברמה המוצעת של משרדי חוקרים פרטיים איני יודע אם נוכל להעמיד מקצוע זה על אותו בסיס של עריכת דין וראיית חשבון. בנקודה זו, ובשאנו יודעים מה הרמה המוצעת של חוקרים פרטיים, יהיה זה חמור לאפשר להם להתחמק מעבירות משמעת, להגן זה על זה ולהסתיר דברים שהם לרעת הציבור כולו.

ח. צדוק: אם אחד העובדים עבר עבירה משמעתית, ישא בעונשו, אבל למה באה שותפותם של אלה שלא ידעו על כך?

מ. ביבי: אם חבריו לא ידעו מי עשה את המעשה, צריך שהעונש יהיה קולקטיבי. דומני שהצעת היועץ המשפטי לממשלה עונה די הרבה על הספקות שלנו.

מ. שמגר: זה מזכיר לי את המקרה של משרד עורכי דין בירושלים, שעל שמו היתה רשומה מכונית בירושלים אשר חנתה דרך קבע במקום אסור לחניה, ואי-אפשר היה מעולם להאשים את המשרד, כי תמיד טען השותף האחד שהשותף האחר אשם בזה.

י. גולדשמידט: מה בכל זאת הדין במקרה של עבירה משמעתית שנעשתה לא בשליחות מפורשת, לא בהוראה כתובה, אבל סידרו את זה כך, כפי שרמן חברי-הכנסת ביבי, שלא אחד המנהלים עשה את המעשה, אלא אחד מעובדי המשרד שאינם חוקרים מורשים עבר את העבירה כדי שכל מי שאחראי לשירות ולמשרד יוכל לרחוץ בנקיון כפיו? איני רוצה להשוות שירות זה - לטובה או לרעה - עם שירות אחר; אני רק אומר שזה פותח פתח להפרות מרובות מאד של מה שנקרא משמעת או האתיקה המקצועית בלי שמישהו ישא באחריות על זה, ולא מפני שלא נחגלה מי עשה את המעשה, אלא מפני שעושה המעשה אינו זה שהאחריות חלה עליו. חשבתי שמן ההכרח לשמור בצורה כלשהי על אחריותו של מי שעומד בדאש הענין והוא האחראי לשירות זה או כבעלים יחידים או כבעלים של תאגיד.

ח. צדוק: לדעתי, נקודת המוצא חייבת להיות זו: האחריות המשמעתית והסנקציות על עבירה משמעתית שיש בהן משום הטלת דופי מוסרי - כלומר, לא רק ענישה כמו במקרה של חניה, אלא שיש גם אמירה שאינם התנהג בניגוד לכללי האתיקה של המקצוע שלו - אינן יכולות להיות אלא אינדיבידואליות ואינן יכולות לנבוע מהאחריות השילונית, כגון אחריות אזרחית על גזק שותפי הסב בשליחותי. כשם שאחריות פלילית אינה יכולה להיות שילונית ואי-אפשר לומר כי מפני ששותף אחד עבר עבירה כולם אחראים לכך, כך גם כאן.

י. ה. קלינגהופר: בחוקים לא מעטים יש הוראות בדבר האחריות הפלילית במקרה של תאגיד. יש מספר נוסחאות בענין זה. המיגוון בחקיקה, לפחות מבחינה ניסוחית, אינו מועט, ואולי רצוי להשהות את הדיון בענין זה עד שיהיו לפנינו כמה וכמה נוסחאות כאלה שהשתמשנו בהן בחומים אחרים.

ט. שמגר: אני מפנה את תשומת לבך לסעיף 8 לפקודת הבנקאות.

י.ה. קלינגהופר: בסעיף 8 לפקודת הבנקאות (מצטט סעיף 8(א)-ו-(ג)) אנו רואים שלגבי האחריות הפלילית האינדיבידואלית של שכתוב ב(א) לגבי תאגיד, כך שהאדם נכנס לנעלי התאגיד בנוגע לאחריות הפלילית, אלא שהעונש שונה.

מה לגבי האחריות הפלילית של התאגיד?
אם מדובר בתאגיד, האם יש בחוק הפלילי הוראה בדבר אחריותו?

ט. שמגר: ההוראה שציטטת זה עתה היא אחת מההוראות בעניין זה. לגבי רישום רישומים כוזבים, למשל, יש הוראה בחוק מרמה ועושק.

י.ה. קלינגהופר: אם חוקר פרטי שאינו תאגיד עובר עבירה פלילית עקב עיסוקו כחוקר פרטי, הוא צפוי לעונש, אבל מה הדין אם מי שעובר את העבירה הוא תאגיד של חוקרים פרטיים? מי נושא אז בעונש? במקרה כזה לא די באחריות בנוזיקין.

י. ארידור: אין צורך להוסיף דבר. לפי פקודת הפרשנות זה חל גם על תאגיד.

י.ה. קלינגהופר: אבל מה תעשה לתאגיד, תכניס אותו לבית סוהר?

ג. האוזנר: - הוא ישלם קנס.

ח. צדוק: שאלתו של חבר-הכנסת קלינגהופר מתייחסת לתאגיד שעבר עבירה. על כך יש סעיפים ספציפיים בכל חוק. לגבי עבירות מסוימות אין הוראה מפורשת כזאת.

י.ה. קלינגהופר: נראה לי שיש לאקונה.

ט. שמגר: לא הייתי אומר שיש לאקונה, כי איני חושב שאפשר לקבוע כללית לגבי כל עבירה פלילית שהאחריות נופלת לא רק על השותף שביצע את העבירה, אלא גם על כל אחד ממרכיבי התאגיד. ההוראה צריכה להיות צמודה לסוג העבירה.

י. ארידור: אם לחזור לנקודה שהעליתי, ברצוני לומר שאם הורשע אדם בעבירה שמטעמת צריך שיהיה פגם מסוים כלשהו, כי אחרת אין סיבה שיוורשע.

ט. ביבי: התאגיד שאנו בונים כאן הוא, לדעתי, קומפקטי יותר. יש בו מספר פוגדר של אנשים. אין אלה אנשים שיש להם מניות ושאינן יודעים מיהם. זה אף לא משרד של עורכי-דין שיש לו בדרך כלל חלוקת עבודה פנימית ועל כן קורה שאין יודעים שם על עבודת השותף האחר. כאן צורת העבודה שונה. התאגיד יהיה חייב להתאים עצמו לצרכים אובייקטיביים, ואנו אחראים להגנת הציבור.

היו"ר י. גולדשמידט: מה הנוסח שמציע היועץ המשפטי לממשלה?

ט. שמגר: אפשר לומר בסעיף 15: עשה תאגיד של חוקרים פרטיים מעשה שאילו נעשה על-ידי חוקר פרטי היו רואים אותו כעבירת משמעת, רואים כל חבר מחבריו כמי שעבר עבירה משמעת אם לא הוכחה אחת מאלה: (1) העבירה נעברה שלא בידיעתו ותפקידו לא חייב אותו לדעת על המעשה; (2) נקט כל האמצעים הסבירים כדי למנוע ביצוע עבירת המשמעת. זה פותר גם את השאלה שהעלה חבר-הכנסת ארידור בקשר לאדם שהתנגד למעשה.

א. אנטוריון: נוסח דומה לגבי אחריות מנהלים ושותפים
אנו מוצאים גם בחוק הפיקוח על מצרכים
ושירותים, תשי"ח - 1957. בסעיף 39(ב) לאותו חוק נאמר: "נעברה לפי
סעיף קטן (א) על-ידי פקיד, פועל, משרה, סוכן או בא-כח כשהוא פועל
בתחום תפקידו, אשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו של העבריין, הכל לפי
הענין, אלא אם יוכיח שני אלה: (1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;
(2) שהוא מצדו נקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה".

היו"ר י. גולדשמידט: נניח שמדובר בתאגיד של שלושה מנהלים
שבו נעברו עבירות משמעותיות, אלא שהוכח
כי איש מהם לא ידע על כך והמעשים בוצעו על-ידי הפקידות שחובת
המשמעת של חוקרים פרטיים אינה חלה עליהם. במה היית מצדיק את שלילת
הרשיון במקרה כזה, חבר-הכנסת ארידור?

י. ארידור: פעולות הנעשות על-ידי אנשים, בין שהם
חוקרים פרטיים ובין שאינם חוקרים
פרטיים, הן בשם התאגיד, ואין זה משנה מה הכשרתו של מי שעשה את המעשה.
בעקבות זאת שוללים מהתאגיד את הרשיון; אומרים לו שרשיון חדש לא יקבל.
לגבי האנשים שעשו את המעשה גישתי פשוטה: אם לא הוכח שאדם עבר עבירה
הוא צריך להיות זכאי, בין שזו עבירה פלילית ובין שזו עבירה משמעתית.
אם נקבעו יוצאים מן הכלל לגבי עבירות שהן אולי קשות להוכחה, או עבירות
מסוג אחד, אני מתנגד להרחבת היוצאים מן הכלל האלה. לגבי עבירות שונות
אפשר לקבוע שאם לא יוכחו א', ב' ו-ג' ייחשב האדם כאשם. אני חושב שזו
אולי גישה נוחה מאד מבחינת ההוכחה של התביעה הכללית, אבל איננו
מקבלים אותה במדינה כגישה כללית, ואין סיבה שנמסר מזה. אנו מקבלים
במדינה את העיקרון היסודי שכאשר יש ספק בדבר אשמתו של אדם הוא יוצא
זכאי. אפשר להביא יוצאים מן הכלל לדוגמה, ועל כך אני אומר שאני נגד
הרחבת היוצאים מן הכלל.

היו"ר י. גולדשמידט: עדיין לא ברור לי על בסיס מה אתה מציע
לשלול רשיון מהתאגיד או לסרב לחדש לו
את הרשיון.

י. ארידור: אפשר לשלול את הרשיון מהתאגיד כי יכולים
לומר כך: בחקנות האתיקה או בכל צורה
אחרת יכולים להגדיר פעולה הנעשית על-ידי אדם בשם התאגיד, במסגרת סמכות
התאגיד, כפעולה של התאגיד עצמו, ואני מוכן לומר שהיא פעולה של
התאגיד עצמו גם מבחינה אזרחית, גם מבחינה פלילית וגם מבחינה משמעתית.
מכאן שאין דרך אחרת אלא לייחס פעולות של אנשים העובדים בשם התאגיד -
לתאגיד. הרי תיאורטית הפעולה אינה של התאגיד, אלא מייחסים לו פעולות
של אנשים. אם כן, בייחס לו גם עבירות משמעת של אנשים, גם התנהגות
פסולה. אני דק אומר שכאשר מתייחסים לפרט הבעיה היא של כמות הראיות,
היינו מה מוכח ועד כמה. פירוש הדבר שזו שאלה של נטל ההוכחה ובנוגע
לנטל ההוכחה יש קריטריונים.

ג. האוזנר: שאלת היושב ראש היתה לגבי הצד המוסרי.

י. ארידור: הצד המוסרי אומר, מבחינה תיאורטית משפטית,
שיש לייחס לו תמיד פעולות של אנשים. אנשים
יושבים ומחליטים ותמיד יש לייחס לתאגיד אחריות של אנשים. זו פיקציה
משפטית שאנו מקבלים אותה לכל הצרכים. אני מוכן לקבל אותה גם לגבי
עובדים של תאגיד ולומר, שאם עובד של התאגיד עשה פעולה בשם התאגיד,
זו פעולה של התאגיד גם מבחינה משמעתית. אשר לאדם עצמו, איך נהפוך
את נטל ההוכחה בעבירות מסוג זה? לדעתי, אנו חוטאים לעיקרון יסודי
המנחה את המשפט שלנו. אילו היינו קולכים בדרך זו, הרי הרבה אנשים
היו יוצאים אשמים ולא זכאים, ודווקא שר המשטרה אומר כן יש הוכחות נגד
אנשים ויודעים מי ביצע את העבירה, אך אין יכולים להביא אותם לדין,
ואיש אינו מתנגד לזה.

ס. שמגר: אין זה נכון, יש פסיקה על-פיה בדיקה
אחרת מנהלים, וזו בארצות-החברות המשפטיות, גם
בחקיקה, היא הרבה יותר נרחבת, מאשר אצלנו. ואם מנסים להציג את זה
כעיקרון מקודש בארצות חופשיות כשזה לא כך?

הי"ד י. גולדשמידט:

בניח שנעברה עבירה משמעתית - וזו יכולה להיות עבירה רצינית, כגון מסירת סודות - ואין ממי לדרוש אחריות לכך, כי מי שעבר את העבירה אינו חוקר רשוי. במקרה כזה מציעו חברי-הכנסת ארידור שליטת רשיון או אי-חידוש רשיון, כי מדי פעם קורים נאותו תאגיד דבנים שהם נגד האתיקה של המקצוע וזה מסתדר כך שהאחראים אינם יודעים על העניין או שאינם יכולים לדעת עליו או שנקטו אמצעים מסויימים ולא עלה בידם למנוע מעשים אלה. האם אתה סבור שסיעון זה יכול לעמוד בפני בג'?

י. ארידור:

אפשר להתייחס לעניין זה בתקנות של ההתאגרות.

א. אנטוריון:

הדברים אינם כפי שמתאר אותם חבר-הכנסת ארידור. הלא על התביעה מוטל נטל הוכחה רציני מאד. התביעה צריכה להוכיח שהתאגיד עבר עבירה, ולאחר שהיא פוכיחה זאת אני סבור שמחובתנו לדאוג לכך שלא תהיה התחמקות של הגוף שאנו עוזרים ליצור אותו, גוף שאינו קיים כיום - התאגיד.

שנית, איננו מגלים היום דבר חדש, אלא נוסח זה קיים כבר בחוק הישראלי והוזכרו כאן פקודת הבנקאות וחוק הפיקוח על שירותים ומצרפיים. יש עוד חוקים כאלה. כלומר, אני סבור שסעיף 15 טעון השלמה.

הי"ד י. גולדשמידט:

אנו מדברים עכשיו על הנוסח המתוקן שהוצע על-ידי היועץ המשפטי

לממשלה.

א. אנטוריון:

ברור שצריך לתת אפשרות להוכיח מה שנדרש להוכיח בפיסקאות (1) ו(2) בהצעת היועץ המשפטי לממשלה. בניח שיש שני שותפים, והאחד מהם ניהל את כל העסק ואילו האחר עסק בדברים אחרים לגמרי ולא ידע על המעשה שהיתה בו עבירה משמעתית. ייתכן גם שמדובר בחבר גדול יותר של חמישה-עשרה אנשים בו יש חלוקת עבודה, ובמקרה כזה צריך יהיה להאשים מי שטיפל בתיק. תפקידנו הוא לא לתת אפשרות של התחמקות.

ג. האוזנר:

נראית לי הצעתו של היועץ המשפטי לממשלה. תאגיד אינו יכול לשמש פרגוד שמאחוריו יסתתר אדם שהיה נחשב כמי שעבר עבירה אילו היה עושה את המעשה בשמו, ללא הקמת תאגיד. מכללא יש כאן חובה לנהל תאגיד בצורה כזאת שהציבור לא ייפגע מפעולתו, ואם אדם מתרשל בניהול תאגיד ואינו ממלא אחר חובות המנהל למנוע דליפת סודות או למנוע ניצול לרעה של המסגרת, הרי מכללא הוא עובר עבירה משמעתית. זה הבסיס הרעיוני המונח ביסודו של דבר. אם השגיח על הדברים כהלכה ובכל זאת קרתה תקלה - כגון שעובד התגנב בלילה, פתח מגירות ומכר סודות של הפירמה לצד השני - כי אז ייתכן שהתאגיד לא יהיה אשם וגם המנהל לא יהיה אשם בפלילים. הוא יוכיח שנקט את כל הצעדים הסבירים, אבל על גניבה או מעילה של עובד נאמן שלו הוא לא חשב. כמובן, זה יהיה תלוי בנסיבות. יכולות להיות נסיבות מרשיעות ויכולות להיות נסיבות מקילות. אולם ייתכן שאם אדם פרטי מנהל את עסקו באופן אישי הוא יהיה אחראי, אך די לו להפוך את העסק לצורת תאגיד כדי שלא יהיה אחראי. לכן נראה לי העיקרון שבהצעת היועץ המשפטי לממשלה והייתי רוצה רק לראות את ההצעה בכתב כדי שנוכל להחליט על זה סופית.

הי"ד י. גולדשמידט:

אם רוצים לחזק את השוט של שליטת הרשיון, נשאלת השאלה אם יש מקום להוסיף בסעיף 13(ב) את התנאי של מתן ערובה סבירה כי התאגיד יתנהל מתוך אחריות ובסדר. תנאי זה בא כדי לתת אחיזה לאותו סיעון אפשרי שהזכרתי קודם לכן.

א. אנטוריון:

יש פרק על עבירות משמעת עם סנקציות.

היו"ר י. גולדשמידט:
אבל אין זה הופך את הניהול האחראי המקיף את כל העובדים - והעובדים יכולים להיות מרובים - לשלילת הרשיון היא נשק שאפשר להשתמש בו, אולי היה רצוי שהניהול התקיין של התאגיד יהיה אחד התנאים למתן הרשיון, וממילא גם לאי-שלילת רשיון.

מ. שמגר:
לא הייתי מוסיף תנאים מרשיעים נוספים בסעיף 13.

א. אבנר:
בסעיף 18 (בנוסח מה-21.6.71) המדובר על עונש משמעת אפשר לכלול גם תאגיד ולכתוב "הוגשה תלונה על חוקר, כולל תאגיד".

היו"ר י. גולדשמידט:
הרעיון העיקרי המונע בהצעתו של היועץ המשפטי לממשלה ברור ונראה לי שהוא עונה על השגות.

הוחלט:
לקבל את סעיף 15 בנוסח המתוקן שהוצע על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 16

היו"ר י. גולדשמידט:
הניסוח אינו נראה לי. צריך לכתוב "בשם עצמו" כשם שכותבים "בשם התאגיד".

א. ירין:
אני מציע לנסח את סעיף 16 כדלהלן: אין בקיומו של התאגיד כדי לגרוע מאחריותם המשמעתית של חבריו.

י.ה. קלינגהופר:
האם זה מוצע כתוספת לסעיף 15? זו יכולה להיות גם תוספת לסעיף 15, אבל אני מציע זאת במקום סעיף 16.

י.ה. קלינגהופר:
אני מציע להעביר את הסעיפים האלה לפרק על המשמעת.

א. ירין:
אבל כאן מדובר על התאגיד.

היו"ר י. גולדשמידט:
היתה הצעה להזכיר גם את תאגיד בסעיף 18 מהנוסח מן ה-21.6.71. בינתיים אני מניין שאפשר לקבל את סעיף 16 לפי הנוסח שהוצע על-ידי פרופ' ירין.

הוחלט:
לקבל את סעיף 16 בנוסח המתוקן שהוצע על-ידי פרופ' ירין.

סעיף 17

היו"ר י. גולדשמידט:
לפנינו נוסח מתוקן של סעיפים 13(ב)(3) ו-14 לאור הדיונים בישיבה הקודמת.

סעיף 13(ב)(3)

מ. שמגר:
התזה הנאה כאן לידי ביטוי מצמצמת את קשת העיסוקים בהם יכול תאגיד לעסוק. אין אנו מטילים סייגים על חאגיד של ארגון שירותי שמירה, כי

ס. שמגר:

בארגון שירותי שמירה. אילו לא היינו כותבים פיסקה זו, היינו
שואלים את הענין פתוח לכך נרחב יותר; בנקאות וכדומה, כפי שהוזכר
בישיבה הקודמת.

ג. האוזנר:

האם התוספת השניה לפקודת החברות
לא תחול? אני מפנה את תשומת
לבכם לסעיף 6 לפקודת החברות (מצטט את הסעיף). בסעיף זה מנויות
כעשרים וחמש מטרות נרחבות מאד.

ס. שמגר:

ואלה לא יחולו, כמוכן.

ג. האוזנר:

אם כן, מוטב לכתוב זאת, כי מדובר
כאן בחברה שעליה תחול הפקודה.
אם הכוונה היא שכל זה לא יחול, צריך לכתוב את הדבר במפורש.

ס. שמגר:

בסעיף 6 לפקודת החברות כתוב
"אלא אם נקבע אחרת בתזכיר". צריך
לכתוב בתזכיר: מטרות אלה בלעדיות.

מ. ביבי:

אנחנו צריכים להדריך את התאגיד.

הינר י. גולדשמידט:

ייתכן שמזכירים את המטרות האלה
בתזכיר ולא כותבים "בלבד" ובמקרה
כזה תחול התוספת השניה.

מ. ביבי:

מה יקרה אם נשאיר את המצב כמות
שהוא? כלומר, תזכיר ההתאגדות
לא יזכיר את סעיף 6 לפקודת החברות ולא יוציא אתה לפעולה המטרות שם
מכלל ספכות התאגיד. אם התאגיד ירצה להקים במקדה כזה מסילת ברזל,
למשל, זה יהיה בניגוד לעקרונות שאנו קובעים, כי מלכתחילה רוצים אנו
למנוע מחשבות כאלה. אולי רצוי שהרשם אשר ירשום תאגידים אלה לא
יתן מלכתחילה אישור אם אין התזכיר מוציא במפורש את המטרות הנזכרות
בסעיף 6.

א. יריין:

זה בדיוק מה שמציע החוק. פיסקה
(3) אינה עומדת בפני עצמה אלא
היא באה אחרי הרישה של סעיף 13(2) והאגמרת לא יינתן רשיון לתאגיד
אלא אם בתמלאו בו תנאים אלה.

ג. האוזנר:

נניח שבתזכיר ההתאגדות כתוב רק
"לעסוק בחקירות פרטיות".

א. יריין:

במקרה כזה לא יינתן אישור, כי
התאגיד לא מילא את הדרישה של

בלעדיות המטרות.

ג. האוזנר:

נראה לי שלא תהיה אפשרות לשלול
רשיון במקרה כזה, כי האיש יאמר
שבתזכיר הגיש רק אותה מטרה ובכך הוא יצא ירי חובת החוק, שהרי לא
כתוב בחוק שעליו להוציא דברים מסויימים. אם רוצים למנוע זאת צריכים
לכתוב שעל תאגיד כזה לא יחולו הוראות סעיף 6.

י.ה. קלינגהופר:

המלה "בלבד" אינה מאותן המלים
שאפשר לסמוך עליהן בכל הנסיבות,
ואם חבר-הכנסת האוזנר מעלה ספק מבחינה הניסוח רצוי להתחשב בזה.

ס. שמגר:

אני מסכים שייכתב "ולא תחול"
הוראת סעיף 6 של פקודת החברות.

י.ה. קלינגהופר:

מדוע נכלל כאן לפתע ארגון שירותי
שמירה?

מ. שמגר:

בסעיף אחר בחוק כתבנו שמי שיש לו רשיון למשרד חקירות פרטיות יוכל לעסוק אוטומטית גם בארגון שמירה והוא אינו זקוק לרשיון נפרד. אולם כאשר יוצרים אפשרות של תאגיד, אם הדבר לא ייכלל במסגרת מטרות התאגיד, הוא לא יהיה כלול. לכן צריכים אנו להזכיר כאן ארגון שירותי שמירה.

י.ה. קלינגהופר:

האם שלוש המטרות הנזכרות יוכלו לפיקק (3) צריכת להצטרף אקומו לטיימס? אני מבין שהכוונה היא שדי באחת משלוש המטרות האלה, אולם זה יכול להתפרש אחרת. אולי צריך לכתוב ו-או.

מ. שמגר:

פעולות לוואי דרושות תמיד.

י.ה. קלינגהופר:

יכול להיות שהתאגיד אינו רוצה לעסוק בשירותי שמירה.

מ. שמגר:

הוא אינו חייב לעסוק בכך. זו רק הוראה מסייגת.

ג. האוזנר:

בינתיים עלה בדעתי שאפשר לעקוף את הוראות סעיף 13 על-ידי כך שתאגיד החוקרים הפרטיים, עם כל המגבלות שבתזכיר ההתאגדות שלו, יהיה חברה אם או חברה בת לתהליכים אחרים. לשון אחרת, אם תאגיד אחר יוכל לעסוק בבנקאות, למשל, ותאגיד חוקרים פרטיים יצויק בו את רוב המניות - דבר שהוא אפשרי לפי הסטרוקטורה הזאת - הרי בכך נעשה פלסטר את הדברים שקבעו. לכן צריך לחשוב על הגבלת תאגיד כזה בקשר לכניסה כחבר בתאגידים אחרים. בהעדר מגבלה זו הוא יוכל לעשות זאת.

י.ה. קלינגהופר:

בסעיף זה כתוב שהתזכיר צריך להכיל את המטרות הנזכרות בלבד. אפשר שהתזכיר יכלול מטרות אלה בלבד, והחברה תשנה את התזכיר, שהרי היא יכולה לשנות את סעיף המטרות ולכלול דברים שמלכתחילה היו פסולים. אין כאן הוראה לגבי שינוי תזכיר.

מ. שמגר:

החברה יכולה לשנות את התזכיר, אלא שאז תאבד את הרשיון. כאשר נגיע לענין שלילת הרשיון נדון בזה.

ג. האוזנר:

נראה לי שהדבר לא מכוסה.

ח. צדוק:

בית המשפט לא יתן אישור במקרה כזה.

סעיף 14

היור"ר י. גולדשמידט:

חבר-הכנסת האוזנר העלה בישיבה הקודמת את ענין מניית הבכורה והשותפות בדרך זו. נוסף לכך דובר על אנשים שאינם יורשים שיבואו במקום הנפטר. בנוסח שלפנינו לא מוזכר ענין המשכורת. חבר-הכנסת קלינגהופר טען שהמשכורת אינה חלק מהרווחים, אלא היא חובה לפי הסכם עבודה ועל כן אין לקשר בינה לבין רווחים.

י.ה. קלינגהופר:

בנוסח שלפנינו גם לא מדובר בכך על הספונדים על שולחנו.

מ. שמגר:

אם הולכים אנו לפי אמת המידה של היורשים, אין טעם להתייחס לאספקט זה של הספונדים על שולחנו. בהמשך לזה אנו רוצים לקבוע חוקה של רכישה במועדים. כאשר אני חושב על תקנות אני סבור שצריכה להיות אופציה לרכוש את חלקו של הנפטר בגבול זמן מקסימלי.

היו"ר י. גולדשמידט:

בדיון הקודם נשמעה טענה מחמירה יותר, שהרשות הניתנת ליורשים בסעיף קטן (א) תהיה מוגבלת בזמן של שלוש-חמש שנים או משהו מעין זה. אם כן, יש שלוש גישות: הגישה הראשונה היא להשאיר את העניין פתוח, הגישה השנייה להסדיר את העניין בחוק, כפי שהוצע בישיבה הקודמת, והגישה השלישית להסדיר אותו בתקנות, בלי שיהיה רמז לכך בחוק. אשר לגישה שלישית זו, יש לי ספק אם תקנות יכולות להגביל את זכות היורשים כשבחוק עצמו אין כל רמז להגבלה זו. פרופ' ידין אמר שנראה לו כי אין להגביל את זכות היורשים, גם לא בתקנות.

מ. ביבי:

אני מציע שההגבלה לא תהיה הגבלה טוטאלית לגבי כל היורשים. אני מבחין בין יורש היכול לעמוד ברשות עצמו לבין יורש שאינו יכול לעמוד ברשות עצמו, ואם מתייחסים אנו לנקודה זו, עלינו לראות את ההוראה של פקיעת הזכות כקשורה באבחנות אלה. איני סבור שצריך להחיל את ההגבלה בזמן על אשה נכה, למשל, כי מה יהיה בתום אותה תקופה, האם תישאר ללא פרנסה? אם מכירים בעיקרון הירושה ופכירים בזכות כזאת, לא הייתי רוצה שפקיעת הזכות תהיה כעבור עשר שנים לגבי כולם.

ג. האוזנר:

כל מה שנעשה כאן צריך שיהיה בכפיפות למה שהיתנו החברים בעצמם בתקנות ההתאגדות, וכיום במרבית התקדימים, ובפרט בתקדימים הנוגעים לתאגידים מסוג זה, יש הוראה האופרת מה יקרה לגבי מניות של חבר שנפטר. לעתים קרובות חובה להציע אותן מניות לחברים אחרים שנותרו בחיים, ושעה שאין רוכשים מביניהם מותר לפכוד אותן במגבלות מסוימות למישהו אחר מבחוץ. אני מניח שמטבע הדברים מי שייכנס לתאגיד כזה ירצה להבטיח את עצמו ואת משפחתו על-ידי תקנות ההתאגדות, אבל ייתכנו מקרים בהם אין הוראות כאלה, ואז צריך שהחוק יתן פתרון לגבי אותם מקרים בהם לא הותנה אחרת. מכל מקום כל הוראה שנקבע, בין בתקנות ובין בחוק, מן ההכרח שתהיה כפופה למה שהיתנו הצדדים בעצמם, ואם תקנות ההתאגדות קובעות הוראה למקרה כזה, הן עדיפות על כל מעשה חקיקה.

א. ידין:

מפני זה אין צורך בתקנות. מדוע להכין לצדדים את החוזה שלהם? אם לא קבעו הצדדים הוראה, הם לא קבעו. יש דינים כלליים.

ג. האוזנר:

לו התיקונים המוצעים לפקודת החברות בכל התחומים, לרבות התיקונים שנעשו באנגליה בעניין זה - היו כבר בתוקף, הייתי סרפך על כך, אבל היותם אנחנו חיים לפי הפקודה מ-1929, וכיוון שלא עשינו את הרפורמה הכוללת בדיני החברות, אני מוכן לתת יד לחקיקה שכן תבטיח זכויות של אלמנה ויתומים.

א. ידין:

במה שונה חברה זו מחברות אחרות?

ג. האוזנר:

היא שונה בכך שהיא בעצם חברה שירותים. אין זה כמו שאדם קונה מניה במפעל שמישהו מנהל והוא קשור לטוב ולרע בניהול העסק. כאן מדובר בחברה בה צריך אדם לעבוד בגופו, תודות לכישוריו המיוחדים, ויורשיו אחריו אינם יכולים לפלא תפקיד זה. אם כן, יש כאן שוני וצריך לתת את הדעת על השוני הזה. אני מאמין שמי שייצור חברה כזאת יקבע את הדבר בתקנות ההתאגדות עצמן. לכן החוק צריך לקבוע אך ורק לגבי אותם מקרים בהם לא נעשה הדבר על-ידי אותה חברה.

מ. שמגר:

כמוכן, מצד אחד אפשר היה לומר שההסדרים הנובעים מפטירת חבר ובמקרה בו נשלל רשיון, כפי שנאמר כאן - יכולים להיקבע בתקנות, אבל הקושי שלנו למעשה היה רק בנקודה הקשורה בסעיף 13(ב)(2) האוסר כל חבריו ומנהליו הם חוקרים פרטיים. אם החמרנו כל כך מצד אחד עלינו להביא בחשבון, שיתכן מצב שכעבור חמש-עשרה - עשרים שנה ימשיך התאגיד להתקיים, ואם היורשים ימשיכו לקבל עד אז את

ג. האונזר:
צריך להביא בחשבון שהיורשים אחדים
אחריות בלתי פוגבלת בעד פעשים או פחדלים
של תאגיד.

ד. שמגר:
כאן נאמר שהיחסים האלה נפסקים, ואז
הזכויות של האלמנה, למשל, פובטחות
על-ידי כך שהתאגיד יהיה חייב לרכוש את חלקה. כסובן, חלקה יהיה
תלוי בתאגיד.

ג. האונזר:
דיני השותפות חלים על תאגיד שאין בו
ערבות פוגבלת.

ט. ביבי:
לאור הערתו האחרונה של מר שפגד אולי
יש להוסיף הוראה שתאמר: ובלבד שלא יותר
מ-50% בעלי זכויות כאלה. אחרת צריך התאגיד להתפרק לדעתי.
למעשה זה אותו כיוון שהצעתי.

י.ה. קלינגהופר:
אני מבין שהניסוח של סעיף קטן (ב)
רחב יותר מאשר הניסוח של (א), כי הוא
מדבר על חלקו של חבר התאגיד שנפטר, וזה כולל גם את החלק בנכסים, בעוד
סעיף קטן (א) מדבר רק על חלק ברווחים. לדעתי, צריך להקדים את החלק
הרחב יותר המדבר על רכישת חלקו סתם ואחר-כך להוסיף את החלק המדבר
על הסדר ספציפי במה שנוגע לחלק מרווחי החברה.

כשאנו מחליפים את הפניין של אלמנה, ילדים
ונכדים בהתייחסות ליורשים סתם, אנו צריכים גם להביא בחשבון שמדינה
יכולה להיחת ירושה, כי לפי לפי הפרק: ירושה על-פי דין שבחוק הירושה,
באין יורש אחר על-פי דין המדינה היא הירושה, אלא שיש הוראה נוספת
האומרת מה על המדינה לעשות עם החלק המגיע לה. האם הכוונה היא שזה
יחול גם על מקרים כאלה? אני ספנה את תשובת לבכם לסעיף 17 לחוק
הירושה (מצטט את הסעיף). האם נתתם דעתכם על כך?

ט. שמגר:
- זה לא מפריע.

י. קורן:
מה דינם של מקרים בהם היורש מקבל את
חלקו מהתאגיד והוא בריא ושלם אלא שהוא
מחליט להעביר את חלקו למישהו אחר, כי הוא צריך לנסוע לחוץ-לארץ, למשל?
אם לא תיקבע כאן הגבלה בקשר לכך - והרי זה תאגיד מיוחד במינו
שההשתייכות אליו פותנית בתנאים מסויימים - היורש יוכל להעביר את
חלקו בקלות בלי להיות צפוי לתנאים הנדרשים לגבי תאגיד זה.

ט. שמגר:
הוא לא יוכל להעביר את חלקו. את הרווחים
יכול לקבל רק היורש.

י. קורן:
אבל אם לא יהיה איסור על העברה, יוכל
היורש למכור את חלקו.

הינ'ר י. גולדשמידט:
אם ירצה למכור את חלקו, הוא יוכל למכור
אותו רק לעוקר רשוי.

י. קורן:
אני רק טוען שאם אין מגבילים את זכות
ההעברה לאותם התנאים שנקבעו, יוכל היורש
לעשות זאת.

ג. האונזר:
מקובל לראות חברה בערבונו בלתי פוגבל -
כשותפות, כלומר, כללים רבים מפקודת
השותפויות חלים מדרך הטבע על חברה שהערבונו שלה הוא בלתי פוגבל, ואפנים
זה כמעט אותו דבר וזו רק צורה משפטית אחרת. רציתי להפנות את תשומת
לבכם לכך שבפקודת השותפויות כתוב, כי במקרה של פטירת חבר, אם לא נאמר
אחרת בהסכם השותפות, כי אז זאת עילה לפירוק. אני נוטה לפחשבה שעם כל
התסבוכות שעוררנו כאן העיקרון הזה הוא הרע במיעוטן בפקודת השותפויות
מדובר גם על פי שפסט רגל, וגם זו אפשרות שצריך להביא בחשבון. מה קורה

ג. האוזנר:

כשאחד השותפים הבלתי פושט רגל? במקרה כזה נוצר מצב חמור לגבי האחרים. מן הדין לתת אפשרות לפרק את התאגיד במקרה כזה. אנחנו חשבנו על הצד הסוציאלי, היינו על האלמנה והילדים, אבל לא נתנו דעתנו על מצבם של השותפים האחרים: יכול להיות שהשותף העיקרי שהיה עמוד התווך של החברה פשט את הרגל או נפטר; במקרה כזה אני חושב שמוטב לפרק את התאגיד.

מ. שמגר:

אם זו שותפות, אין ברירה, אבל בדרך-כלל העצה תהיה לא לרשום את הגוף כשותפות. לפרק את התאגיד זה אכזרה, כי זה אולי תאגיד מצליח ביותר. אם יש עשרה איש בתאגיד ואחד מהם הלך לעולמו, למה לפרק את התאגיד?

ג. האוזנר:

אבל לאנשים אלה אין אפשרות להקים תאגיד בערבון מוגבל, אלא רק תאגיד בערבון בלתי מוגבל, וזה קרוב מאד לשותפות. למעשה איני רואה את ההבדל הגדול שבין השניים.

א. ירינו:

סעיף זה אינו מגביל בכלל את ההתקשרות בין אנשים אלה לחברה. הסעיף מדבר על תאגיד, ושותפות היא גם כן תאגיד, כך שנדמה לי שההתקשרות בצורה של שותפות כלולה. אולם לא זה העיקר. הדבר העיקרי שעליו רוצה אני לעמוד הוא שצריך להיות ברורה מה רוצה החוק להבטיח על-ידי הוראות שאי-אפשר להתנות עליהן, כגון ענין האחריות המשמעתית. זה לא נובע מדיני החברות, וההוראות בסעיפים 15, 16 ו-17, שהוועדה רצה בהן, באות לחזק את אחריותו של הגוף על האנשים העובדים בו. זאת כדי ליצור בסיס חזק יותר של אחריות. מלבד זה רוצים אנו להבטיח כאן שיפעלו בתוך תאגיד זה רק אנשים שהם עצמם בעלי רשיונות כחוקרים פרטיים. כל הדברים האחרים שהאנשים האלה קובעים בינם לבין עצמם - איני סבור שיש להם חשיבות, לא כדי לקיים את הרמה הנאותה של המקצוע, לא כדי לקיים את האחריות כלפי הקוחות ולא כדי לקיים מטרות אחרות של חוק זה. מפני זה נראה לי שחלק מן השאלות שהועלו כאן לא צריך להתייחס אליהן בחוק. התעוררה השאלה מהיקרה כשמיישהו נפטר או פושט רגל והיורש רוצה להעביר את חלקו. צנין זה אינו צריך להיקבע בחוק, אלא במידה שזה הכרחי כדי לשמש את המטרות המיוחדות של החקיקה הזאת. כל מה שקורה בין האנשים הללו על-ידי שינויים שונים, כגון שאחד פושט את הרגל או נפטר או שהוא גם נפטר וגם העזבון שלו מוכרז כפושט רגל - כל זה אינו צריך להיות מוסדר כאן.

מ. שמגר:

אם לא נקבע מאומה בנדרון, עלול להיווצר מצב בו גוף זה לא יוכל להתקיים, אלא לוקחים ממנו את הרשיון באופן מיידי, וזה לא תמיד רצוי. מצד אחר, אם לא תהיה הגבלה במועד פסויים, עלול להיות שכעבור עשר - חמש-עשרה שנים לא יהיה בתאגיד אף לא חוקר פרטי אחד אלא רק שכירים, ואם רוצים אנו להתאיר זאת, נתיה זאת מראש, בלי ההגבלה שבסעיף 13(ב)(2). מצד אחד לא נראה לי שיש לחייב פירוק מיידי בגלל פטירה, ומצד אחר אי-אפשר להשאיר את זכות היורשים לאורך ימים; כזכות בלתי מוגבלת, כי אז לא יהיו חוקרים פרטיים בגוף זה.

לכן הצעתנו היא שכאשר חבר בתאגיד הולך

לעולמו ימשיך התאגיד להתקיים. צריך שתהיה הגבלה בזמן פסויים - חמש-עשר שנים, כפי שייקבע בתקנות, או במועד מוקדם יותר - לגבי רכישת חלקו של חבר תאגיד שנפטר. ישנה גם האפשרות לקבוע תקרה של 50% כפי שהציע חבר-הכנסת ביבי.

היו"ר י. גולדשמידט:

נשאר מספר הערות שצריך למצוא להן ביטוי. חבר-הכנסת האוזנר דיבר על חברות בת. מתעוררת שאלה לא רק כשיורש רוצה להעביר את חלקו, אלא גם כשאחד מחברי התאגיד רוצה למכור את חלקו למישהו אחר, ואת זאת הוא יוכל לעשות רק כשהקונה הוא חוקר פרטי. הבעיה מתעוררת רק כשהקונה אינו חוקר פרטי ושוי.

יש להניח שכל קבוצה נבוצה תכלול בתקנות
הוראה שאינה מאפשרת מכירה חופשית אלא

ח. צדוק:

בתנאי מסויים.

לדעתי, צריך להבטיח דבר זה בתקנות או
בחוק.

י. קורן:

אני רק מציין שרשמתי לפני את ההערות
האלה וגם את ענין ההגבלה של מספר האנשים

הי"ר י. גולדשמידט:

היכולים - כיוורשים - להיות קשורים לתאגיד. אם בתאגיד היו בהתחלה
שלושה איש שניים מהם הלכו לעולמם ויש שני יורשים, יוצא שהתאגיד שתנהל
למעשה על-ידי חוקר אחד, והשניים האחרים שהם שותפים ברווחים אינם
חוקרים אף-על-פי שהם נושאים באחריות בלתי מוגבלת. את כל אלה נצטרך
לסכם בלישון קנה-הגבא.

ברצוני להעיר רק שהתנאים האמורים
בסעיף 13(ב) חלים רק עד פתן הרשיון,

י. ה. קלינגהופר:

וכדי להבטיח שהתנאים האלה יתקיימות במשך כל זמן קיום התאגיד הזה,
צריך לקבוע את הדבר בצורה זו או אחרת בחוק, כי אחרת יטען התאגיד
שהוא קיבל כבר את הרשיון והיכן כתוב שהרשיון מתבטל אוטומטית כשאחד
התנאים הנזכרים בסעיף 13(ב) חלד להתקיים? על כן מבחינת הטידור
האדמיניסטרטיבי יש לומר שצריך להפסיק את הפעילות עו שהסצב החוקי
יחזור לקדמותו, או לפחות לתת לרשות הרישוי סמכות לבטל את הרשיון
אם ייווצר מצב כזה.

אני חושב שברגע זה איננו צריכים
להתייחס בכלל לנוסח. מה שדרוש במקרה של

מ. שמגר:

תאגיד הוא החלטה לגבי מינימום ההוראות הסטטוטוריות שאנו צריכים
לקבוע כאן, וזה צריך להימדד על-פי המטרות שעלינו לקבוע עקרונית.
הוועדה צריכה להחליט אם היא מקבלת את הקונצפציה שהתאגיד יהיה פורכב
לעולמי עד פחוקרים פרטיים. אני סבור שיש לקבוע ככלים פחות ככל האפשר
ולקבוע את ההוראות שישמרו על העיקרון שחבריו ופנהליו של התאגיד
הם חוקרים פרטיים - אם לא באופן פרמננטי, לפחות לתקופה מסויימת של
מעבר. עכשיו אנו הולכים בדרך הפוכה: מדברים על הנוסח לפני שמחליטים
על העיקרון.

אבקש לחזור לנקודה זו אחר-כך.

י. ה. קלינגהופר:

גם הערה זו וגם ההערות האחרות רשומות
לפני.

הי"ר י. גולדשמידט: